

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2652

Vragen van het lid **Van der Staaij** (SGP) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *het terugsturen van negen gevluchte Noord-Koreanen naar hun eigen land* (ingezonden 3 juni 2013).

Antwoord minister **Timmermans** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 20 juni 2013)

Vraag 1

Heeft u kennis genomen van de grote zorg van mensenrechtengroepen over het lot van negen jonge Noord-Koreaanse burgers (15 tot 23 jaar), die na hun vlucht naar Laos zijn teruggestuurd – via China – naar hun eigen land?¹ Hoe beoordeelt u dit bericht en de geuite zorg? Welke bijzondere risico's lopen deze vluchtelingen?

Antwoord 1

Ja. Het kabinet is bezorgd over het lot van de Noord-Koreanen die vanuit Laos, via China, teruggestuurd zijn naar Noord-Korea. Onduidelijk is welke straf de Noord-Koreanen boven het hoofd hangt.

Vraag 2

In hoeverre is het nog steeds de gewoonte van China om gevluchte Noord-Koreanen terug te sturen naar hun eigen land? Hebben de internationale contacten met China op dit punt iets opgeleverd in de afgelopen periode? Welke inspanningen heeft de internationale gemeenschap nog op stapel staan?

Antwoord 2

UNHCR heeft geen toegang tot Noord-Korea en Noord-Koreanen in het grensgebied met China en kan zodoende niet verifiëren of China doorgaans gevluchte Noord-Koreanen terugstuurt naar Noord-Korea. China beschouwt Noord-Koreanen niet als vluchtelingen in de zin van het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen uit 1951 (Vluchtelingenverdrag) en het bijbehorende Protocol uit 1967, maar als illegale, economische migranten. China heeft wel in juni 2012 de «Exit and Entry Law» geamendeerd waarin een verwijzing is opgenomen naar China's verplichtingen neergelegd in het

¹ De Volkskrant, 31 mei 2013

Vluchtelingenverdrag en naar het recht op asiel. De aangepaste wet zal op 1 juli 2013 ingaan.

Naar aanleiding van het terugsturen van de negen Noord-Koreanen hebben UNHCR en OHCHR verklaringen uitgebracht waarin zorgen worden geuit over het feit dat Laos en China *non-refoulement* verplichtingen niet zijn nagekomen. China en Laos zijn om opheldering gevraagd.

Zowel Nederland als de EU heeft China eerder aangesproken op het principe van *non-refoulement* en toegang van UNHCR bepleit. De EU heeft haar zorgen hierover tijdens de laatste EU-China mensenrechtendialoog van 29 mei 2012 overgebracht. Nederland en de EU blijven aandacht vragen voor de situatie van Noord-Koreaanse vluchtelingen, zoals bij de EU-China mensenrechtendialogen en tijdens bezoeken van de mensenrechtenambassadeur aan China.

Vraag 3

In hoeverre kent ook Laos de praktijk om gevluchte Noord-Koreanen terug te sturen? Doet zich dit vaak voor? Voert de internationale gemeenschap overleg met Laos over deze handelwijze?

Antwoord 3

Voor zover bekend is dit de eerste keer dat Noord-Koreanen door Laos zijn teruggestuurd. Nederland en de EU zullen Laos aanspreken op het principe van *non-refoulement* door het uitvoeren van een demarche op EU niveau en tijdens de EU-Laos mensenrechtendialoog. UNHCR is met Laos in contact om te voorkomen dat dit zich in de toekomst vaker voor zal doen.

Vraag 4

Welke mogelijkheden ziet u – mede gelet op de bestendige praktijk van China – om het overleg hierover met China en zo mogelijk Laos te intensiveren?

Antwoord 4

Zie antwoorden op vraag 2 en 3.

Vraag 5

Welke mogelijkheden zijn er om Noord-Korea te bewegen om duidelijkheid te geven over de negen vluchtelingen en hen te behoeden voor vergelding? Bent u bereid om zich hiervoor – samen met onder meer de betrokken mensenrechtenorganisatie Human Rights Watch – sterk te maken?

Antwoord 5

Naar aanleiding van het terugsturen van de negen Noord-Koreanen heeft Hoge Vertegenwoordiger Ashton een verklaring uitgebracht waarin zorgen worden overgebracht en staten worden opgeroepen *non-refoulement* verplichtingen na te komen. Noord-Korea wordt opgeroepen om verplichtingen op het terrein van mensenrechten na te komen en te voorkomen dat de negen Noord-Koreanen worden onderworpen aan marteling of de doodstraf. De UNHCR en OHCHR hebben in hun verklaringen Noord-Korea opgeroepen toegang te verlenen tot de groep Noord-Koreanen door onafhankelijke actoren. De Nederlandse zorgen worden in de (beperkte) contacten tussen Nederland en Noord-Korea gemeld, zoals tijdens bezoeken van de Nederlandse ambassadeur te Seoul aan Noord-Korea.